

526/918-19 máv

Birálata Siadalek.

J. Bernolák Kertől

És a kérés

egybeni kérésre vonatkozóan

Debrecen 1919. június 14. én

Reghy
e. i. helyén h.

Előzetesen

J. 819. VI. 17

J. Bernolák

Ötkezéskor, a kérésre, és előzetesen.

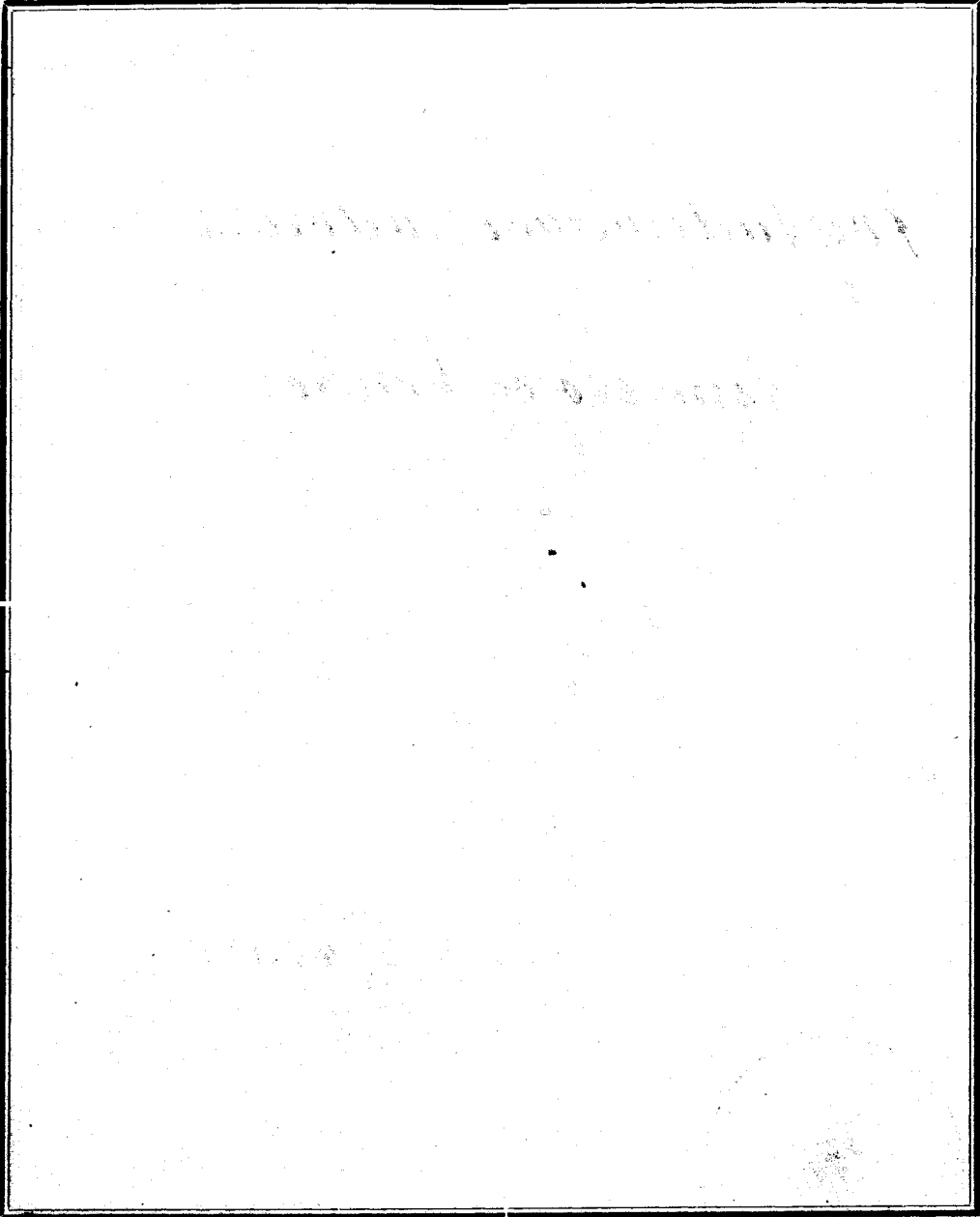
Debrecen, 1913. június 17.

Reghy

Fogszomóügyi sudori érsekesség
a
Zimsesófog köréből.

Cennus at 49 49 —
Gracia. Jusa:
Bartho József

Pünktendőség kérdése.

4

A 2115

Forrásmunkák:

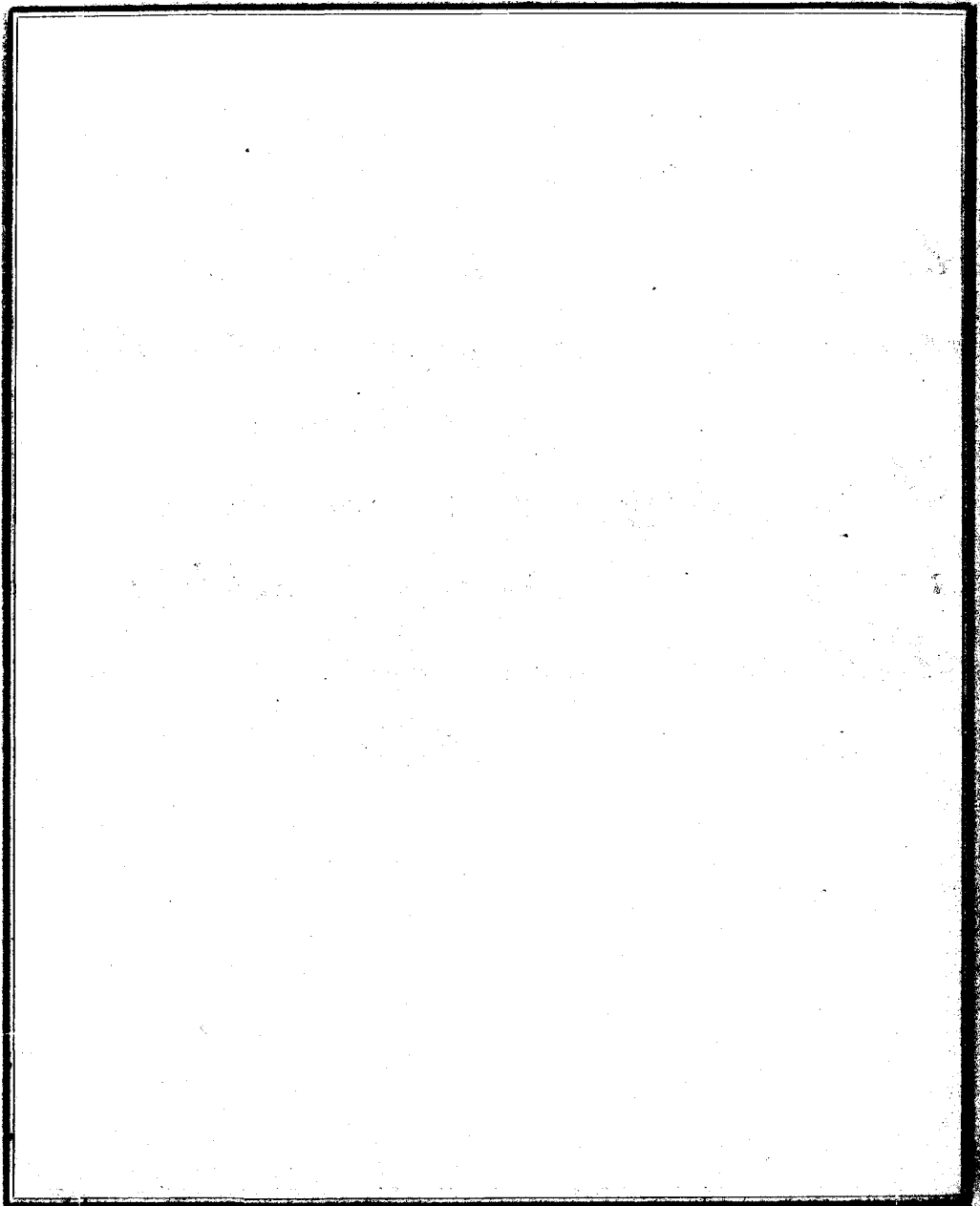
Casskó Imre: A büntetőjog elveiről.

Fayer László: Tumulmányok a büntetőjog
és eljárás köréből. -

Lukács Adolf: A büntetés elleni küzdelem.

H. Nagy Sándor: Fün és büntetés.

Richard Lsigmond: Psychiatria és a
büntetőjog. -

A büntetésudáség kérdése.

Is olasz büntetésjogánok a-
 sserind, amiind a klasszikai
 vagy az új iskolának a hívei,
 belemerültek a büntetésudó eslekt-
 mények s a büntetésesek osszá-
 lypásának problémáibe, s arra
 fordították főörekvésüket,
 hogy a büntetésudó eslekmények
 súlyával arányos, illetőleg
 a büntetésesek kikümbölésére

vagy meggyőztetésére alkalmas
 eszközök feltalálják. Amaz a
 klasszikusok igazságának tárgyá-
 ra, a reformerök hő kiadásága.
 De nem foglalkoztatta egyiküket
 sem a büntetőbiróknak ama-
 sendője, mely az a nagy ne-
 hersegéssel járó föladatot ró-
 ja a büntetőbiróra: kiderítendő
 vajjon a terhelt valóban el-
 követte-e az inkriminált cseleket

méint?

A bizonyítási kérdések, melyek már Benthamet is foglalkoztatták, mellett, hogy speciális tanulmányok tárgyául véssenek. Bentham sélele szerint a kérdés akként szövegezendő meg: a terhelt bűnösségében való hibák mily mértékbe mellett hozhat a büntelőbíró marandó ítéletet? Beccaria a sélel-positiv formula-ra, hogy a bizonyítottság két

d'ésében felmerülő legkisebb ké-
 sely is a terhelt járára szolgál,
 s a vádnak teljesen bebizonyítottak-
 kell lennie. Amde nem szabad fe-
 ledni, hogy ez a létel azon elvök köré ta-
 sorik, melyeknek a gyakorlatban va-
 ló általános irányításától az em-
 berök óatosán tartózkodnak, - egyik
 nyilvánulása ez is a társadalom ad-
 haló harag szellemek - s amelyeked
 csak akkor szoktak a társadalmak

előredni, ha arról van szó, hogy vala-
 mely jóbarát vagy hitessors iránt sa-
 misított rémhajlóságuk fedezve le-
 gyen. (A bíró, - mondja Cournot,)
 aki felmenti a vádlottat, nem azt
 deklarálja ezzel, hogy a vádlott
 nem bűnös, hanem csak azt, hogy
 a felmerült bizonyítékok az ő szemé-
 ben a bűnösség kimondásához nem
 elég nyomalkodóak; és viszont az a
 bíró, aki marasztaló ítéletet hoz,

errel éppen nem konstalálja abszo-
 lút bízossággal a vádlott bűnösségét
 hanem csak azt, hogy a bűnösségnek
 oly nyomathatos gyamajelei s birsejide-
 kai merültek fel, melyek mellett
 az igazságszolgáltatás céljának veszé-
 lyesbetéte sa körbirtosságnak kocká-
 ra felele nélkül a vádlott a vád alatt
 nem volt felmenthető. De orszos a ki-
 a sérült valamely tagjának levágását
 javasolja, szintén nem azt állítja

hogy állgólás lehetősége másként ki-
 van róva; ő is eszponand mérlegeli,
 hogy az operáció megneve sőt sőt sőt
 járó eshetőségek megakadályozásának
 ama sorsrésznek feláldozásán, és
 ugyanez áll körülbélül mindazon e-
 setekben, melyekben az emberek hasá-
 rozással, itéletmondással vannak be-
 vettek. Inni a valószínűségek elítélhe-
 tősége és elneve itélhetőkre való ondalgosa-
 sa, ahelyett, hogy tényleg és árszállan

václossákról beszéltek. Később
 kisebb mértékre a bírságosságnak
 kell ahhoz, hogy forradalmi időben
 úrpadra küldjön valakit a bírság,
 mint ahhoz, hogy nyugodt körülmény
 akár csak börtön is legyen ki' chif
 ellenét van magának a katolai bi-
 rságnak az iteleleiben háború s béke
 idején! Gondoljunk csak arra, hogy há-
 borúban az ütközet napján mily hal-
 vány gyamjelségek alapján rövid

újonc agyuntörök arlis, aki kéussalga
 ladal selgesidevi - ladsnik. Valóban a
 gyantól a bizonyosságig, a kédestől a
 nyitánuvalóságig számlalau fokozat
 van az elitélhetőség alapjaul sol-
 gáló hiduelt. Amak nemében, aki
 gondolat elcuri ad az egyesien sajátos
 lelkiállapotot, melyben a bió meg-
 állapodása jut sa ügyel elclouki,
 ez nem is meglepő. Hibem áll vajmi
 ez a megállapodás, ez a különös éle

mi kialakulás? A meggyőződésen
 és elhatározáson alapszik, sőt része
 van abban az öntudatlan suggest-
 siónak is. Richet a hipnotizmus nél-
 küli suggestió saláló példáit
 ismerde föl az emlékezés egynias
 mellett úto saláros kiraknak elej-
 telt soraiban vagy egy-egy mosolyá-
 ban. Valóban mérlegelhetetlen az
 az erő, melylyel bizonyos kirak-
 s nem minclig a legkiválóbbak, ha-

nem inkább a makacsabbak és a ri-
 lárdabb fellépésűek - lársaikra hat-
 nak. Ez jelenlétükben esik kelet a
 lársas bíróság előnyeit, amint minde-
 az egyes bíróság annak van kitéve, hogy
 valamelyik ügyfél hat rá még sugge-
 sivabb erővel.

A kérdés analog aral a téellel, hogy
 a büntetés súlya egyes arányban
 áll a megtűntetés következtetésével,
 de fordított viszonyban áll a büntetés

telenség esélyeivel. Ezt a tévedt Ben-
 Shauk szerint így kell kiegyenlíteni:
 az elítélésre váró valószínűség minin-
 mumma bizonyos helyen s időben
 egyes arányban áll a köznyugalom-
 mal és békésággal, de fordított
 viszonyban van a kavarrakkal; emelk
 követségekben - ha a feltételek tüdő-
 ben egyesülők - a kriminalitás állagá-
 val is. És továbbé esikken ama me-
 sék minden deliktumfajnál az elter

jelettség arányához képest.

A munkásságtól az következik, hogy
mivel inkább esikken valamely
országban a közbizalom és növekszik
a kriminalitás, annál fontosabb ama-
hivatalnokok részben minőségük
emelésé, akikre a társadalom védelme
bírói s az, mert valamely vállalt
ellen felmerülő ügyekben a lehető
adatok az intelligens, sa kérdés in-
telligens bírónak nem egyforma,

hanem amannál silárdabb, emu-
 nál gyöngébb erejű meggyőződéssel
 válsanak ki. És a külvilág lehelő-
 vé teszi, hogy az azos időben az ki-
 válsau felvilágosodott biró lejjel
 szállissa az elitélés alapját képező
 valosínűsileltség minimumát. Fe-
 est ritkán remélhetjük. Gyakab
 akkor várható ez, ha nyugodtatta
 válik valamely nemest, mikor is
 jobban éri a felvilágosodott

hivatalnok~~ok~~ hasznosságát; mikor
 is egyrészt a bírálókat növekedő é-
 leslátása folytán, másrészt a gyors-
 sítók felmentésében s büntetésnél
 maradásában rejelő kisebb vesély-
 átsal a nyugalmas idő sajátját
 pépeső elidélhetőségi mérték a
 kiszélesítést nyert bünyöséggel
 összerolvad. És nem utolsó előnye
 a békés állapotoknak, mondja
 Boushauz:

Tegyük fel azonban, írja Bentham
 hogy teljesen kétségtelen, miként a
 serkent a rászólt eslekuéuvt elhő-
 vesse. Mily feldéseltt mollett fe-
 lelős ő aréd, s ha felölős, miéd
 kell őt büntetni? Breked a foudos
 kérdéseket többé nem lehet a
 szabad akaratól szóló hipotézis
 sel, vagy a kiugráselés rejtelmes
 tanárai való egyserü hivalkodás-
 sal megoldottak tekinteni. A

hypnotikus suggestióra vonatkozó
 észleletek teljes nyomatékkal egész sa-
 jálos megoldás felé irányult.

Tekintsük az a kapcsolatot, mely
 valamely orvágynál bűnös és ipa-
 ra közt fennáll. A lovasdalom-
 nak az az érdeke, hogy megakadályoz-
 za bizonyos tagjai szempontjából
 általában szempontok előfordulását,
 vagy védekezésük eszközeinek vissza-
 térése ellenében, legyenek amia

sények akár tinteán bennéni, akár
 réstben társadalmi okok kiöskö-
 sei, s utóbbi esetben többé kevésbé
 megfontold s átgyondold akarás
 folyományai. és első esetben, ha
 pl. arról van szó, hogy az eső, a fagy,
 a villámcsapás, az éj sötétje, a viharok
 ellen védekezésünk-amiiket meg-
 akadályozni nem tudunk ugyane,
 de káros hatásaitkal, mérsékelhet-
 jük, sőt el is hátrahaladjuk, ami vég

erdélyben ugyanezzel veset, - vagy
 ha arról van szó, hogy meggáboljuk
 'ehinseqnek, vagy járóanyagok kitoró-
 sód, vajjon mit tesszünk? Neude
 kikereszük a jelenségek okait s
 hasonló természetű akadályokat
 helyesünk azokkal szemben; az is
 leui akaratod, ha misztikus a meg-
 félemlítő ok, anyagi akadályokat
 ha a jelenségek anyagi az oka.
 Az ellenállás hatása a keresett

annak valódiságával arányos, és
 koronként változó. Sőt megtörté-
 nít az ártalmas tények valódi fel-
 tételeinek mélyebb megismerése
 folytán, hogy oly tényről, melyet el-
 addig kikerülhetetlen eseménynek
 tartottunk, kiderül, hogy esirájá-
 ban elfojtható. A miszék valaha
 koronként visszatérők voltak, s
 így látszott, hogy miként a napfo-
 gyságnak, el nem hátrahatók; egy

ser abban rájöttek, hogy a költészet
 hiánya az okuk. és gőmsordony fel-
 salátása folyón és a káros tény
 átkerült az első kategóriából a
 másodikba épügy, amiú a hiru-
 ló első anyag felfedezése lehetősé-
 sette a hiru ellen való hatályos
 megelőző védekezést, holott az-
 tall csak az utólagos kezelés bizonyos
 módja volt ismeretes. legyenes
 lesz a helyes - nagyrésben - a

lárak, a nagylaps betegségek, járó-
nyok sekundetében, ha a Pasteur
felfedezése s működése mindent
berálik. Az oldás művészeté alá-
kult orosz tudomány az egészség
száma elgyűlne, mely felesleges
sé sem a terapeutiák.

Ne feledjék azonban, hogy a megfe-
lemlítő képek oké, távolisága,
vagy méretei folyton gyakran
kicsik erköcint halóereje kövé

ből. Ande azért nem haszn
 nélkül való, hogy a jelenségek okait
 megismerjük; így a jelenségek törvényeit
 is jobban megfigyelhetjük, ami arra
 arra képesít bennünket, hogy ki
 válasszuk azokat a módokat, melyek
 újabb újabb szimbólumok hadásunk
 ellenében, a rendelkezésünkre álló
 eszközökkel képez, leghatékonyabban
 rendelkezhetünk. Ha ismerjük a ciklo-
 usok törvényeit, előre meg tudjuk

arsnak udjás jeltűi, sa kábel se-
 gélyvel idejkorán értesíthetők kité-
 résről az érdekeltek. A villámhárító-
 val a villámcsapások ellen, az éj sötét-
 je ellen pedig, világító eszközökkel
 védekezünk.

Nos, mitől arról van szó, hogy mi-
 nent biztosítja magát a társadalom
 nem az emberi akaratától független
 fizikai jelenségektől, hanem kárműve-
 i és csatlakozások ellenében, mitől

jár el s miként kell eljárnia?
 Beutland szerint az erkölcsi és társadalmi jelenségekkel erkölcsi és társadalmi értékek kell szembehozgatnia, mint a büntetésekkel járó fájdalom, a becsületesség, a halál-félelem s így még inkább bizonyos intézmények reformját. De rá kell vetnie azokat, hogy ezek a cselekmények a kikerülhetetlen vagy a kikerülhető bajok kategóriájába soroljanak.

szanak-e? Ha igaz az, mit Quetelet
 állít, hogy a büntetések általa nagy-
 jában változhatnak, s előre meghatáro-
 zott, ha büntetés és vétség valósá-
 goly minőségképpen valószínűségeket,
 mind a villámcsapás vagy az eső: ak-
 kor az egész kriminalizációkat
 meggyőzés arra kell vonatkozni, hogy
 a kriminalitás okaija ellen jó vil-
 lámháridésnek állítsa föl: erősítse
 a zarakat, sikeledéside a pénszekreje

ket, ha marochetöbbé tegye a löfegy-
 verked s a löbbi védőeszközöked.
 A cunteriség azonban sohasem val-
 latta azt a felfogást, az eremü ba-
 jok ellen, még mielőtt az okokat
 puhadolta volna, östönseréien nagy
 fényűzést fejtett ki belanélgyes en-
 kösök alkalmasításában, melyekkorak-
 ban nem ok nélkül tekintettek na-
 gyon hadásosaknak. Érdekes, hogy a
 régi, keszdelleges, különböen oly kesés

sé salátekony tövényhozásuk a büntetési eszközöknek mily hosszú sorozatát ismerelék; így a kereskedésüket, a eszükölést, a megkövetést, a vándorlással való jelfaladást, a szelvésfürdővelést, a mélységbe tanítást, a megfulladást, az elefántokkal való agyondapostadást stb. Palósiu, hogy mikor a földművelésügyi s ipari salálművek fejlődésnek indultak, a büntetési eszközök iránti salálek

konyvág már kimerült. Ennek oka
 pedig bizonyára az, hogy amiként
 a törvény - a nyelv után - a törvénző
 emberi elme egyik első alkotása:
 a törvény szándékos megteremtése, azaz
 a büntetés, a szabó elmevel egyik
 első meggyilobáulása. A legre-
 gább törvényhozásokra vonatkozó
 adatokból látható, hogy mily korán
 kimerült a példákcsoporthoz a bünté-
 nyek tekintetében. Ezért kellett a

sörényharásoknak épsly sörényen
 s nem kisebb beleücsyességgel
 gondoskodni ellenörök támasztásá-
 ról. Valóságos küzdelem folyt a
 bűnösök s a bűntörési erők közt;
 s a sörényharások a kivégzési mó-
 dok változatos módjait fejlesztet-
 ték ki, az erőszakos halálosokozást
 a kegyetlenség minden megundorható
 nemével sülyesztették. Gy módok
 hirdették a bűntörény ellen, amind

art hitték, hogy az éhínség, a
pestis, a betegségek és a holdfo-
gyalkozást áldorásokkal, bűnökkel
és kicsapungó sáncokkal megelősít-
hlyen volt a hiúdsági rendszernél,
s ilyen volt az iparnak az kezdete.
Mindazonáltal meg látszik, hogy az
kevésbé gyermekek volt mind
ennek, s bizonyos, hogy a féltékeny alatt,
hogy három napig kell tartani kar-
ján megölt gyermekeiket holdvilág

sítűd riandoll - rissa Egyiptum-
 ban a gyermeköléstől, mint a mily
 mértékben közeledett a hivataloktól,
 a szűréség megakadályozásában. De
 kirsnyos, hogy ha kezdett, a tün-
 netőzög belátásában sülthaladja az
 ipart, az ipar fejlődése gyorsabb ará-
 nyú volt, mint a büntetési rend-
 szer reformja és javulása. Az utolsó
 szerint, a kriminalitás egy részében
 valóban a történet előtti bűnök

által az élőkbe gyakorolt suggest-
 sivnak szerkesztés irandó, s hogy az a vése-
 esek lassan-lassan, a halálbüntetés
 szüntelen alkalmazásával aposz-
 tadoz, így tehát a tekintetben a bü-
 ntetés gyökere oly mélyen esik, hogy
 azt megfogni nem áll módunkban.
 De az ilyenek szerkesztés büntetés
 típusnak meghatározása mégis har-
 nos a védekezés szempontjából. Ami
 pedig a büntetések amúgy sokszáza

nagyobb szűrésről illati, melynek ere-
 detére és a magyardad nem talál,
 fel kell tenni, hogy az a társadalmi
 állapothozól függ: sine Ferri rendszer
 rehoz jutottunk el a büntetésnek jól
 szerezni. Persze másként holnapra
 nem lehet elvárni az efajta kri-
 minalitás sem, de él és indokolt
 a remény, hogy ez valaha sikerülhet,
 és mai érdekelvény azt sem szer-
 keztü büntetés rendszer ugyanast

az alacsonyabb, de nélkülözhetetlen
 szerepet tölti be a modern életben,
 mint amily szerepe volt a régi-
 nek védekezési módja, az öket si-
 zedező betegségek ellenében.

Annak megállapításához folytatja
 Bentham, hogy nem más filadela-
 phia-e a büntetés rendszerének
 s nem indokolt-e annak gyökeres ála-
 lakítása, a felelősség kérdésével
 kell tisztába jönni. S az első lépés

ben vedd hipnotikus suggestió oly
 ritkán fordul elő, hogy a törvényhozó
 bizódság eltekintethet annak szabályozá-
 sától; mind Bine's Fére. Sautjók, ily-
 hivédél csak az a valószínű, ki arra
 hivatkozott, hogy a szerzőről volt már
 dékás emberiség hiútlós ellenállhatat-
 lan erő befolyása alatt, néhány nap,
 vagy néhány hónap előtt kapott sug-
 geráló parancs következtében velle
 méghez.

Kraft-Ebbing szerint a hipnotizált
 nak a normális embernek magasab-
 bára közelebbi kötődésé arra redukál-
 lódik, hogy a normális ember mindegy-
 koron több oldalról jöve suggestió-
 házára alább áll, de ezek a suggestiók
 sokkal kevésbé hivőből kiindulók,
 ennek eredménye azután az önelhár-
 rászói szabadság látszata. De ha hip-
 notikus suggestió házára gyakran
 ismétlődik, az esetben a hipnotizálás

mind e két esetben lehetséges el-
 rálhatóan erővel kapcsolódik be s gyö-
 kererik az egésziségre. Egyrészt lehét-
 séges suggestiók együttes jelenléte.

Boeamis írja: Valamely médecciumot
 ma suggerálhatsz, hogy egy hét
 múlva így eselkedjék, ami nem várja
 ki, hogy holnap azt suggerálgam; tepe
 est vagy est 4 nap múlva, vagy hogy
 holnapután rápsanesszék olyan dolgok,
 melyek még nem nap kell elvégznie.

A médium mind háromez párosított
 pontos a meghatározott időben
 teljesíteni fogja. Akkor nincs más
 kép, ha van egy, hanem több egyen
 sül a több suggestió. Csak neo-
 fiziológiai suggestió esetén
 elvisejtéses egyen a másikad.
 Dehaerf volt egyike azoknak, akik
 a normális élet és a hipnotizmus
 analógiáját elvisejtéses vizsgálattal
 alapították a hipnotizáltság öndecarátumát

egyszerűségről szóló tanulmány. Szorinusz a
 hipuzslicemus, a léleknek sajátos pola-
 rizációja; tehát ép úgy, mint az á-
 lalom, eszükön annak egyszerűbbé válá-
 sa. „Nem az álom, nem a suggerált
 az, ami alapjában igazán esztélalatos,
 hanem az ébredés állapota, mely való-
 ságban egy tökéletes, de egyáltalán önhang-
 zóan elrejtett hipuzslicemus. Minthogy ez
 álomba merült képeleinkre vonat-
 kozóan van hatással, jelöl az álom

ről ható tényező irányítja, Taine
formuláját meg lehet fordítani's
eszerint: a hallucináció a perceptio
egy része, mert a perceptio minden
csak visszacélkézésnek horribil
számasó bevonásnak révén való es-
pressulása. Az egyedi különbség az
hogy ether állapotban a bevonások oi-
lágyabbak és könnyebbek, s hogy
befolyásoló erejük kölcsönösen ellen-
szükségre egymás, a büntető tényező

karakteristika a hipuzisou ala-
 puló tótt következelést rube-
 lunk le. Hogy egy büntelendő eset
 mények akár elkövetője, akár
 más által való megismerését
 meggádsoljuk, meg kell ragadni an-
 nak okait, létesenek azok akár
 a korábbi tetteben, akár kivüle
 de máskép ejtjük habakunkba
 az akarakteröben rejlő erkölcsi és
 társadalmi okokat, sa fizikai, és
 szellemiakat. A büntelendő meg mind

társadalmi győgyeszköz, az előbbie-
nek kezelésére kell, hogy szolgáljon,
az utóbbiak másféle elbűvölésével.